

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2012 m. gruodžio 17 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Vyto Miliaus ir Egidijaus Žirono (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **pareiškėjo OAO „Gazprom“ prašymą** pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimą, suinteresuotas asmuo – Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos.

Teisėjų kolegija, išnagrinėjusi prašymą,

n u s t a t ė:

ieškovas Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Vilniaus apygardos teisme 2011 m. kovo 25 d. pareiškė ieškinį atsakovams AB „Lietuvos dujos“, V. G., K. S., V. V.. Ieškovas prašė pradėti AB „Lietuvos dujos“ veiklos tyrimą ir, nustatius, kad AB „Lietuvos dujos“ ir/ar jos valdymo organų narių V. G., K. S. ir/ar V. V. veikla yra netinkama, pašalinti nurodytus asmenis iš bendrovės valdymo organų narių, užtikrinti laikiną įmonės valdymą ir įpareigoti AB „Lietuvos dujos“ atlikti eilę konkrečių veiksmų (derybos, informacijos paskelbimas, procedūrų ir taisyklių nustatymas), susijusių su gamtinių dujų pirkimu. 2011 m. gruodžio 9 d. buvo pateiktas patikslintas ieškinytis, kuriame be jau minėtų reikalavimų buvo prašoma taikyti kitas CK 2.131 straipsnio 1 dalyje nurodytas poveikio priemones, kurios leistų užtikrinti tinkamą AB „Lietuvos dujos“ ir jos valdymo organų (valdybos bei vadovo) veiklą.

OAO „Gazprom“ Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Institutui (toliau tekste - Arbitražo institutas) 2011 m. rugpjūčio 29 d. įteikė ieškinį prieš Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją (veikiančią Lietuvos valstybės vardu). Nurodė, kad AB „Lietuvos dujos“ - tai ribotos atsakomybės bendrovė, kurios svarbiausi akcininkai yra bendrovė „E.ON Ruhrgas Energy Beteiligungs AG“, OAO „Gazprom“ ir Lietuvos valstybė. OAO „Gazprom“ ieškinyje nurodė, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos kreipimasis su ieškiniu į Vilniaus apygardos teismą pažeidžia AB „Lietuvos dujos“ akcininkų (Valstybės turto fondo, veikiančio Lietuvos Respublikos vardu, OAO „Gazprom“ ir „Ruhrgas Energy Beteiligungs AG“) 2004 m. kovo 24 d. sutarties 7.14 p., kuriame nustatyta, kad „bet kokie su šia sutartimi ar jos pažeidimu, galiojimu, išgaliojimu ar nutraukimu susiję ginčai, nesutarimai ar prieštaravimai galutinai sprendžiami arbitraže pagal Stokholmo prekybos rūmų Arbitražo instituto taisykles, Arbitražo vieta yra Stokholmas, Švedija, arbitrų skaičius – trys (visus skiria Arbitražo institutas), arbitražo kalba – anglų kalba“. Teigdamas, kad Lietuvos Respublikos teismui pateiktas ieškinytis yra dėl akcininkų ginčo ir yra susijęs su akcininkų sutartimi, OAO „Gazprom“ ieškiniu prašė Arbitražo instituto nurodyti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai nutraukti Vilniaus apygardos teisme pradėtą bylos svarstymą, nurodyti Energetikos ministerijai padengti OAO „Gazprom“ nuostolius, patirtus dėl to, kad pažeidžiant arbitražo susitarimą ginčas pateiktas svarstyti Lietuvos teismui, nurodyti padengti šio arbitražo išlaidas.

Arbitražo institutas 2012 m. liepos 31 d. sprendimu konstatavo, kad Arbitražo instituto byloje atsakovo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, veikiančios Lietuvos Respublikos vardu, inicijuotas teisminis ieškinytis nagrinėjimas Lietuvos Respublikos Vilniaus apygardos teisme iš dalies pažeidė 2004 m. kovo 24 d. akcininkų sutarties arbitražo susitarimą; nurodė atsakovui atsisakyti 2011

m. gruodžio 9 d. patikslinto ieškinio 1.1, 1.3 ir 1.4 punktuose išdėstytų reikalavimų (*įpareigoti AB „Lietuvos dujos“ pradėti sąžiningas derybas su OAO „Gazprom“ dėl sąžiningos ir teisingos dujų įsigijimo kainos bei pateikti bendrovės valdybai dokumentus apie šias derybas*) bei nurodė apriboti savo reikalavimą, nurodytą patikslinto ieškinio 1.6 punkte (*taikyti kitas LR CK 2.131 straipsnio 1 dalyje nurodytas poveikio priemones*), priemonėmis, kurios nepažeistų 2004 m. kovo 24 d. akcininkų sutartyje numatytų teisių ir pareigų ir kurių atsakovas negalėtų reikalauti arbitražo teisme, sušauktame pagal 2004 m. kovo 24 d. akcininkų sutarties arbitražo išlygą. Arbitražo institutas taip pat atmetė visą ieškinį dėl nuostolių atlyginimo ir paskirstė arbitražo išlaidas.

Pareiškėjas OAO „Gazprom“ kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą su prašymu pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimą. Prašyme nurodo, kad užsienio arbitražo sprendimai turi būti pripažįstami Lietuvos Respublikoje vadovaujantis 1958 m. Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo, nuostatomis. Akcentuoja, kad šalys tinkamai sudarė arbitražinį susitarimą; kad atsakovas (Lietuvos Respublikos energetikos ministerija) buvo tinkamai informuotas apie arbitražo procesą; kad išnagrinėtas ginčas visa apimtimi patenka į arbitražinio susitarimo apimtį; kad arbitražo institucijos sudėtis ir procesas atitiko nustatytus reikalavimus; kad arbitražo sprendimas yra galutinis, nepanaikintas bei nesustabdytas; kad ginčas yra arbitruotinas. Prašo pripažinti Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimą ir pagal šį sprendimą išduoti vykdomąjį raštą.

Suinteresuotas asmuo Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, pateikė atsiliepimą. Prašo atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražo sprendimą, taip pat prašo skirti pareiškėjui terminą prašymo trūkumams pašalinti. Atsiliepime išdėsto tik formalus pobūdžio argumentus, susijusius su prašomo pripažinti sprendimo vertimo kokybe.

Prašymas netenkinamas.

Byloje sprendžiama dėl užsienio arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo jį vykdyti Lietuvos Respublikoje.

Sprendimo pripažinimas suprantamas kaip užsienio arbitražo sprendimui suteikimas tokios pačios teisinės galios, kokią turi nacionalinio teismo sprendimas Lietuvos Respublikos teritorijoje (CPK 18 str.). Vadovaujantis CPK 809 straipsnio 1 dalimi, užsienio arbitražų sprendimai Lietuvos Respublikos teritorijoje gali būti vykdomi tik po to, kai juos pripažįsta Lietuvos apeliacinis teismas, kaip valstybės įgaliota teisminė institucija pripažinti sprendimą. Tokių sprendimų pripažinimo ir vykdymo sąlygas Lietuvos Respublikos teritorijoje nustato 1958 m. Niujorko konvencija dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) (CPK 810 str. 6 d.) ir LR Komercinio arbitražo įstatymas. Pastarojo įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje įtvirtina, jog arbitražo teismo sprendimas, priimtas bet kurioje valstybėje – 1958 m. Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo dalyvėje, Lietuvos Respublikoje pripažįstamas ir vykdomas pagal šio straipsnio ir 1958 m. Niujorko konvencijos nuostatas. Kaip savo jurisprudencijoje ne kartą yra pažymėjęs Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų nepripažinimo pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą, nesvarstant užsienio arbitražo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo (CPK 810 str. 4 d., Niujorko konvencijos V straipsnis). Vadinasi, teismas, sprenddamas užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo klausimą, neturi teisės arbitražo teisme išspręsto ginčo nagrinėti iš esmės, tai yra spręsti fakto ar materialiosios teisės klausimų, susijusių su ginčo nagrinėjimu iš esmės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. liepos 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011; 2008 m. rugsėjo 30 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-443/2008; 2006 m. kovo 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-179/2006; 2004 m. lapkričio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-612/2004; 2003 m. vasario 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-278/2003; kt.).

Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtinti užsienio arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindai išskirti į dvi grupes, kurios tarpusavyje skiriasi subjektu, galinčiu/turinčiu pareigą inicijuoti jų taikymą ir turinčiu įrodinėjimo pareigą. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti pagrindai, kurie yra taikomi tik tada, kai to reikalauja arbitražo šalis, prieš kurią yra priimtas prašomas pripažinti ir leisti vykdyti užsienio arbitražo sprendimas. Nagrinėjamu atveju suinteresuotas

asmuo Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, neprašo atsisakyti pripažinti ir vykdyti Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimo Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje įtvirtintais užsienio arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindais, todėl šie pagrindai, nors ir išsamiai aptarti pareiškėjo OAO „Gazprom“ prašyme, teisėjų kolegijos nėra svarstomi kaip neturintys įtakos, sprendžiant dėl šio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje.

Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtinti užsienio arbitražo sprendimų nepripažinimo pagrindai, dėl kurių buvimo teismas turi spręsti *ex officio*, tai yra kiekvienu atveju, nepriklausomai nuo to, ar šalis, prieš kurią nukreiptas užsienio arbitražo teismo sprendimas, jais remiasi (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002 ir kt.). Toks patikrinimas turi būti atliekamas tiek proceso, tiek materialiosios teisės aspektais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. kovo 12 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-161/2008). Esant tokioms nuostatomis, teisėjų kolegija *ex officio* pasisako dėl Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtintų užsienio arbitražo sprendimų nepripažinimo pagrindų, nepaisant to, kad Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, jais negrindžia savo pozicijos dėl Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimo nepripažinimo ir atsisakymo vykdyti Lietuvos Respublikoje.

Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „arbitražo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, jei tos šalies, kurios prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentinga institucija pripažįsta, kad: a) ginčo objektas pagal šios šalies įstatymus negali būti arbitražo nagrinėjimo dalykas, arba b) to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja šios šalies viešajai tvarkai“.

Pirmajam pagrindui - „ginčo objektas pagal šios šalies įstatymus negali būti arbitražo nagrinėjimo dalykas“ – daug dėmesio prašyme paskyrė pareiškėjas. Prašyme akcentuojama, kad AB „Lietuvos dujos“ akcininkai („E.ON Ruhrgas Energy Beteiligungs AG“, OAO „Gazprom“ ir Lietuvos Respublika, atstovaujama Valstybės turto fondo) akcininkų sutartyje susitarė dėl ginčų sprendimo tvarkos arbitraže; kad galiojantis arbitražinis susitarimas šalims yra privalomas; kad pareiškėjas OAO „Gazprom“ iškėlė arbitražo bylą, siekdamas nustatyti ar suinteresuotas asmuo tinkamai laikėsi arbitražine išlyga prisiimtų įsipareigojimų, pareikšdamas ieškinį Vilniaus apygardos teisme. Prašyme atskirai pažymima, kad įstatymai nenustato draudimo arbitraže spręsti akcininkų ginčų, o 2012 m. birželio 30 d. įsigaliojusi Komercinio arbitražo įstatymo 12 straipsnio redakcija, nustatanti baigtinį nearbitruotinų ginčų sąrašą, nedraudžia arbitraže spręsti ginčo dėl juridinio asmens veiklos tyrimo. Pareiškėjas taip pat nurodo, kad prašomu pripažinti sprendimu išspręstas ginčas nebuvo susijęs su juridinio asmens veiklos tyrimo klausimais.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo argumentų turinį, nustatė, kad jie nesudaro prašymo tenkinimo pagrindo. Šią išvadą teisėjų kolegija padarė atsižvelgdama į tai, kad aukščiau minėtais argumentais pareiškėjas teigia, kad Arbitražo institutas turi teisę spręsti dėl savo kompetencijos nagrinėti konkretų ginčą, ką jis pagal pareiškėjo ieškinį ir padarė prašomu pripažinti arbitražo sprendimu, jame nustatydamas, kad esant galiojančiam akcininkų susitarimui, būtent Arbitražo institutas yra kompetentingas spręsti akcininkų tarpusavio ginčus, tame tarpe ir dėl juridinio asmens veiklos tyrimo. Teisėjų kolegija pažymi, kad šis pareiškėjo argumentas, jog arbitražo teismas turi teisę spręsti dėl savo kompetencijos, nėra ginčijamas. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2010 m. kovo 16 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-116/2010 atkreipė dėmesį, jog visuotinai yra pripažįstama arbitražo teisė spręsti dėl savo kompetencijos, taip pat ir arbitražinio susitarimo galiojimo klausimus (kompetencijos–kompetencijos doktrina). Tai yra įtvirtinta UNCITRAL tarptautinio komercinio arbitražo pavyzdinio įstatymo, kuriuo remiantis parengtas Komercinio arbitražo įstatymas, 16 straipsnyje, bei atitinkamai Komercinio arbitražo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje, kuriose nustatyta, kad arbitražo teismas turi teisę pats priimti sprendimą dėl savo kompetencijos nagrinėti ginčą, įskaitant ir tuos atvejus, kai kyla abejonių dėl arbitražinio susitarimo buvimo ar jo galiojimo.

Jau aukščiau nutartyje minėta, kad ieškovas Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Vilniaus apygardos teismui ieškinį pateikė 2011 m. kovo 25 d.,

o pareiškėjas OAO „Gazprom“ ieškinį, kuriame nurodė, kad kreipimasis į teismą yra neteisėtas, Arbitražo institutui įteikė 2011 m. rugpjūčio 29 d. Tiek Niujorko konvencijos II straipsnio 3 dalyje „Susitariančios valstybės teismas, jeigu į jį patenka ieškinys tokiu klausimu, dėl kurio šalys sudarė šiame straipsnyje numatomą [arbitražinį] susitarimą, turi, vienai iš pusių prašant, pasiūsti puses į arbitražą...“, tiek Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo 10 straipsnyje: „teismas, gavęs ieškininį pareiškimą klausimu, dėl kurio šalys yra sudariusios šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytos formos arbitražinį susitarimą, bet kurios iš šalių reikalavimu atsisako jį priimti“, tiek ir CPK 137 straipsnio 2 dalies 6 punkte bei 296 straipsnio 1 dalies 9 punkte: „šalys yra sudariusios susitarimą perduoti tą ginčą spręsti arbitražui“ yra įtvirtinta teismo teisė spręsti dėl arbitražinio susitarimo buvimo, dėl jo teisėtumo/galiojimo ir įtakos galimybei nagrinėti iškeltą ginčą bendrosios kompetencijos teisme. Iš Lietuvos teismų informacinėje sistemoje LITEKO patalpintos Vilniaus apygardos teismo 2012 m. rugsėjo 3 d. nutarties (civilinė byla Nr. 2-2884-302/2012) turinio matyti, kad byloje dėl juridinio asmens veiklos tyrimo buvo keliamas ginčo arbitruotinumą klausimas, nes teismas atmetė atsakovų prašymus dėl bylos sustabdymo bei dėl ieškinio palikimo nenagrinėtu, motyvuodamas tuo, kad ginčas nepriskiriamas arbitražo kompetencijai. Nors asmenų, dalyvaujančių byloje Vilniaus apygardos teisme ir byloje Arbitražo institute sąrašas ir procesinės padėties nesutampa, iš susiklosčiusios procesinės situacijos matyti, kad abi ginčus sprendusios institucijos sprendė tą patį klausimą – ar gali Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, veikianti Lietuvos valstybės vardu, pareikšti tam tikrus ieškininius reikalavimus Vilniaus apygardos teisme. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija pirmiau minėtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-116/2010 (2010 m. kovo 16 d. nutartis) suformulavo taisyklę, kad ir arbitražas, ir teismas yra įgalioti spręsti dėl ginčo arbitruotinumą, tačiau vienu metu negalimi du procesai (arbitražo ir teismo) dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu. Aptartos aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad Arbitražo institutas neturėjo imtis spręsti klausimo, kuris jau buvo iškeltas ir nagrinėjamas Vilniaus apygardos teisme, o sprenddamas šį klausimą Arbitražo institutas nesilaikė Niujorko konvencijos V straipsnio a) punkto nuostatos, ir tai yra pagrindas atsisakyti pripažinti aptariamą sprendimą.

Greta to, nagrinėjamu atveju kur kas svarbesnis yra kitas užsienio arbitražo sprendimo nepripažinimo aspektas. Kaip jau minėta aukščiau, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, veikdama Lietuvos valstybės vardu, pareiškė ieškinį Vilniaus apygardos teisme. Teismas, esant vienos iš šalių prašymui, vadovaudamasis jau ne kartą paminėtomis proceso normomis ir principais, sprendė ir teigiamai išsprendė klausimą dėl savo kompetencijos nagrinėti pareikštą ginčą. Pareiškėjui OAO „Gazprom“ nesutinkant su šiuo procesiniu sprendimu, egzistuoja procesinė galimybė dėl jo teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimo apeliacine ir kasacine tvarka (CPK III dalies XVI-XVII skyriai). Tuo tarpu Arbitražo institutas prašomu pripažinti sprendimu nurodė Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, atstovaujančiai Lietuvos valstybę, atsisakyti kai kurių reikalavimų, išdėstytų ieškinyje, pareikštame Vilniaus apygardos teisme tuo pagrindu, kad dėl jų kilęs ginčas pagal galiojančią tarp ginčo šalių sudarytą arbitražinę išlygą turi būti sprendžiamas arbitraže. Tokiu būdu Arbitražo institutas prašomu pripažinti sprendimu nusprendė ne tik dėl savo kompetencijos nagrinėti/atsisakyti nagrinėti konkretų ginčą arbitraže, bet ir dėl vienos iš šalių teisės kreiptis į kitos valstybės nacionalinį teismą teisminės gynybos apribojimo (CPK 5 str.). Vadinas, prašomu pripažinti sprendimu Arbitražo institutas ne tik apribojo ieškovo – Lietuvos valstybės – teismumą Lietuvos Respublikos teisme nagrinėjamoje byloje (nes arbitražinis susitarimas nereiškia absoliutaus draudimo kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą ar kelti ginčą dėl susitarimo ribų), bet ir paneigė nacionalinio teismo kompetenciją spręsti dėl savo kompetencijos. Tokio turinio Arbitražo instituto sprendimas nesuderinamas nei su Niujorko konvencijos nuostatomis, nei su Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu (109 str. 2 d.) ir į Civilinio proceso kodeksą perkeltu (21 str.) teismų nepriklausomumo principu. Kadangi pažeidus šį principą atitinkamai būtų pažeista asmens teisė, jog jo byla būtų išnagrinėta objektyviaus, nešališko ir teisingo teismo (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str. 1 d., 109 str. 2 d., CPK 5-6 str., 21 str.), nagrinėjamu atveju turi būti sprendžiama dėl galimo prašomo pripažinti Arbitražo instituto sprendimo prieštaravimo Lietuvos Respublikos, kaip pripažįstančios valstybės, viešajai tvarkai (Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punktas).

Sąvoka „viešoji tvarka“ tarptautinio arbitražo doktrinoje ir praktikoje aiškinama kaip tarptautinė viešoji tvarka, apimanti fundamentalius sąžiningo proceso principus, taip pat imperatyviasias materialiosios teisės normas, įtvirtinančias pagrindinius ir visuotinai pripažintus

teisės principus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2004 m. lapkričio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-612/2004; 2006 m. kovo 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-179/2006; ir kt.). Tarptautinėje praktikoje pripažįstama, jog viešosios tvarkos tikslas – apsaugoti pagrindinius, gyvybiškai svarbius valstybės, visuomenės interesus, tai yra viešosios tvarkos sąvoka apima pagrindinius principus, kuriais grindžiama valstybės teisinė sistema, valstybės ir visuomenės funkcionavimas. Nagrinėjamu atveju užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas reikštų, jog Lietuvos Respublikos teritorijoje taptų privalomai vykdytinas užsienio arbitražo teismo sprendimas, įpareigojantis nacionalinį teismą priimti konkretaus pobūdžio procesinį sprendimą konkrečioje byloje, kas būtų tiesiogiai susiję su įtaka dalyvaujančių juridinių asmenų teisnumui ir nacionalinio teismo kompetencijos ribojimu. Tokiu būdu būtų pažeista ne tik eilė aukščiau šioje nutartyje paminėtų konstitucinių principų, susijusių su asmens teise į jo bylos išnagrinėjimą objektyvaus, nešališko ir teisingo teismo, bet ir paliestas valstybės suverenitetas (suverenaus imuniteto doktrina (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 1998 m. sausio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-1/1998; 2001 m. birželio 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-203/2001)), kas neabejotinai prieštarautų Lietuvos Respublikos, o taip pat ir tarptautinei viešajai tvarkai. Dėl šių priežasčių netenkinamas pareiškėjo OAO „Gazprom“ prašymas pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimą (Komerčinio arbitražo įstatymo 51 str., Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punktas).

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi 1958 m. Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo V straipsnio 2 dalies a) ir b) punktais, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 811¹, 813, straipsniais

n u t a r i a :

netenkinti pareiškėjo OAO „Gazprom“ prašymo pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Švedijos Karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo Instituto 2012 m. liepos 31 d. sprendimą.

Nutartis įsigalioja nuo jos priėmimo dienos ir per 30 dienų nuo jos priėmimo dienos gali būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjai

Artūras Driukas

Vytas Milius

Egidijus Žironas